

Miért van szükség két holokauszt-múzeumra?

2013 november 29. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

nincs értékelve

Még

Mérték

„A Páva utcában egy kapkodva létrehozott, muzeológiai szempontból elhibázott intézmény jött létre annak idején”
– Pelle János írása.

A holokauszt és feldolgozása még ma is, hetven évvel 1944. április 16-a, a kárpátaljai zsidók első deportálószerelvényeinek Auschwitzba indítása után is politikai viták keresztjében áll Magyarországon. Az egymásnak feszülő indulatok most a Józsefvárosi pályaudvaron megnyitni tervezett holokauszt-emlékhely építése, berendezése és a hetvenedik évfordulóra való megnyitása körül csapnak össze. A Józsefvárosi pályaudvaron megnyitni tervezett létesítmény hivatalos neve: A Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye – Európai oktatási központ. Ez lesz a második hasonló intézmény Budapesten, melyet a témának szentelnek.

A zsidók ellen elkövetett népirtás baloldali, zömmel az egykori SZDSZ „holdudvarába” tartozó történész kutatói vitatják a Sorsok Házának is nevezett új intézmény koncepcióját, és persze élesen támadják a kinevezett főigazgatót, a Terror Házát létrehozó Schmidt Máriát. Ugyanakkor a választások közeledtével a szélsőjobboldal politikai tétjét próbál kovácsolni az ügyből: a Jobbikból kivált Magyar Hajnal, az aktuálisan a nemzetiszocialista eszmékhez legközelebb álló magyar pártkezdemény november 23-án szombaton, néhány száz fővel tüntetést rendezett a használaton kívül helyezett, átépítés előtt álló Józsefvárosi pályaudvar előtt, hogy a helyszínen tiltakozzon „a holokausztipar ellen”.

A balliberális magyar értelmiség leginkább azt kifogásolja a Sorsok Házában, hogy a létrehozásában nem vehet

részt. Ugyanaz a társaság, amely a Páva utcai múzeum felett bábáskodott, most a „partvonalon túlról” figyeli egy új intézmény létrehozását. Figyelmen kívül hagyják, hogy a 2004 áprilisában átadott első intézmény – teljes, nehezen megjegyezhető nevén: Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény, azaz HDKE – rosszul sikerült, nem érte el kitűzött célját, és szinte senki sem volt kíváncsi rá. Éppen ez indokolja a Sorsok Háza létrehozását.

A Páva utcai, használaton kívüli zsinagóga átépítésével létrehozott HDKE legfőbb célja azoknak a tényeknek, történelmi ismereteknek fényképekkel illusztrált bemutatása volt, melyeket a téma iránt érdeklődők a vonatkozó szakirodalomból jól ismernek. Az évi mintegy 16 ezer, azaz feltűnően kevés látogatót vonzó intézmény és a benne látható kiállítás „politikai korrektségéhez” kétség sem férhet. Ugyanakkor úgy érzi magát benne az ember, mintha egy kinagyított tankönyv lapjai között sétálna. A szöveg túlteng a képanyag rovására, és szinte alig van olyan kiállított tárgy, mely érzékletesen megjelenítene a vészidőszakot. Kevés szerepe van a hangoknak, a zenének, a művészet tanúságtétele is hiányzik. Vagyis bár történelmileg pontos, muzeológiai szempontból elhibázott. Kitűnik belőle, hogy a rendezők céljai között nem szerepelt a történelmi traumák feloldása. Nem törekedtek arra, hogy az 1944-ben élt többség utódai, a látogatók emberi problémaként érezzék a Soa, mint kollektív tragédia súlyát, és azonosuljanak az üldözött, halálra szánt zsidók sorsával.

A Páva utcában olyan múzeumot hoztak létre, mely éppen azt a célt nem valósítja meg, melyet azok, akik hiányolják a holokauszt-trauma feldolgozását a mai magyar társadalomban, látni szerettek volna. Mégsem tördtek azzal, hogyan hat majd a bemutatott anyag a látogatókra, milyen reakciót vált ki belőlük. Végül egy kapkodva létrehozott, muzeológiai szempontból elhibázott intézmény jött létre, melynek elzárva a pontos feladatát sem tisztázták. Nem véletlenül írta Bacher Iván író 2004-en „A Semmi Háza” című cikkében, keserű felháborodással: „A Páva utcai épület emlékmű, de nem a magyar zsidóság és zsidózsátság emlékműve, nem is a holokauszté, nem; ez a ház a tehetetlenség, gyávaság, a butaság, a cinizmus és az eszméletlenség emlékműve.” Kibányai János könyvében egyenesen „A hazugság helyének” nevezte a Páva utcai létesítményt.

Ezért kell most „hiteles helyen” új holokauszt-emlékhelyet építeni, a használaton kívüli Józsefvárosi pályaudvar épületében. Azért itt, mert 1944. október végén, november folyamán, Szálasi és Eichmann megegyezése alapján innen indultak pesti zsidókkal, zömmel munkaképesekkel teli vagonok Németországba. Igaz, nem megsemmisítő táborokba, de olyan kényszermunka-táborokba, mint Ravensbrück vagy Bergen-Belsen. És itt zajlottak Raoul Wallenberg mentőakciói is.

A Fidesz-KDNP kormány ötmilliárd forintot bocsátott rendelkezésre költségvetési forrásból a Sorsok Háza felépítéséhez. Ez felhasználja a korszerű muzeológia eszköztárát, és remélhetőleg a mai fiatalokat is vonzza majd. Részletekbe menően nem tudható, mit lesz majd látható az új kiállításon, hogyan néznek majd a „sorsgenerátorok”, melynek révén a látogatók a zsidó áldozatok helyére képzelhetik magukat. Az, hogy a Józsefvárosi pályaudvaron a gyerekek, az új jövőjük sorsát helyezik majd elterbe, több szempontból érthető. Nem véletlen, hogy 1945 után az első világsikert aratott mű, mely áttörte a „hallgatás falát” a holokausztról, egy serdülő lány műve volt, az Anna Frank naplója. És az első magyar Nobel-díjas író, Kertész Imre Sorstalanság című regénye is egy kamaszról szól. Lázár János egy későbbi újságnyilatkozatában is hangsúlyozta ezt a szempontot, amikor ezt mondta: „A XX. század abszolút bűneire mindig figyelmeztetni kell a mai közösséget. A gyermekholokausztot, a gyermekek áldozatát azért választotta az emlékbizottság, és azért támogatta a kormány, mert olyan pontot kerestünk, amely nem relativizálható, nem lehet viszonylagos, mert semmiféle magyarázat, semmiféle válasz nem fogadható el egy gyermek meggyilkolására.”

Furcsának tűnhet, hogy tíz éven belül két múzeumot is emelnek ugyanannak a történelmi traumának. De számításba kell venni, hogy az 1944-es, közel többszázézer áldozatot követelő tragédia feldolgozása pedig kulcskérdés a magyar társadalom számára.

Pelle János - hetivalasz.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
